

HOOFDSTUK 8 MUZIEK EN DANS

1. Kinderliedjes
2. Volksdansen
3. Muziekinstrumenten maken
4. Samen muziek maken
5. Volksliederen
6. Wereldjamboreeliedjes
7. Moderne dansen
8. Een liedje maken
9. Workshop
10. Stijldansen

1. Kinderliedjes

5 - 11 jaar	60 min.	Dansen, zingen	8 -24 pers.	Nederland
-------------	---------	----------------	-------------	-----------

Geheim bericht

Nodig: muziek, pen en papier, tekst van liedjes (bijvoorbeeld 4 kortere zinnen die op elkaar volgen)

Dit is een wedstrijd tussen 2 tot 4 groepjes van bijvoorbeeld elk 4 personen. De leiding heeft van te voren de tekst van een onbekend kinderliedje opgezocht.

Eén van de leid(st)ers zegt de eerste regel van het lied tegen het eerste kind van elke groep. Ze mogen de zin niet opschrijven, maar moeten het onthouden. Daarna beginnen ze te dansen op de muziek en na één liedje stopt de muziek. De eerste van de groep vertelt de tekst tegen de tweede in de groep en gaat dan naar de leid(st)er om de tweede regel te horen. Dan beginnen ze opnieuw te dansen. Na het liedje wordt de muziek weer gestopt en vertelt nummer twee de regel door aan nummer drie. Nummer één vertelt de regel door aan nummer twee en krijgt dan weer een nieuwe regel van de leid(st)er. Zo gaat het verder tot alle vier in de groep een regel moeten onthouden en er nog één liedje wordt gedanst. Daarna stopt de muziek en de iedereen in de groep moet de tekst opschrijven. De groep die de meeste zinnen goed heeft is de winnaar. Als je de muziek van het lied ook hebt gevonden dan is het leuk om na afloop van het spel het lied aan de kinderen te leren.

2. Volksdansen

5 – 11 jaar	15- 30 min	Dansen	10 of meer	Nederland
-------------	------------	--------	------------	-----------

Volksdansen zijn ontstaan doordat de dansen werden doorgegeven van generatie op generatie. Het is eigen aan volksdansen dat je vrijwel nooit met een vaste partner danst, omdat het kring-, figuur- of rijdansen zijn. De dansen zijn bijna allemaal ontstaan om elkaar te ontmoeten. Nederlandse volksdansen worden door velen geassocieerd met klompendansen. Het is een volksdans die vaak op polkamuziek uitgevoerd wordt in de vorm van een paardans in een groep. Wie wel eens heeft geprobeerd op klompen te dansen weet dat dit in de praktijk bijzonder veel beperkingen voor soepel bewegen met zich meebrengt.

Bekende dansen waren de Driekusman, de Hoksebarger of wat modernere dansen als de Veleta, de Kruispolka en de Spaanse Wals. Die dansen werden begeleid door een speelman die de dansen meenam uit Duitsland. Speellieden bespeelden meestal de viool, maar na 1900 de trekzak en weer later de accordeon. Men danste soms wel op klompen, maar meestal danste men op schoenen.

- Klompendans

Nodig: muziek, ieder kind klompen of per groepje 1 paar klompen

Verdeel de groep in 2 of 4 groepjes (afhankelijk van aantal kinderen). Per twee groepjes in een rij bij het begin van een uitgezet parcours. Zodra de muziek start gaan de voorste twee kinderen van start. Al dansend op de klompen moeten zij zo snel mogelijk het parcours afleggen, nr. 2 van het groepje aan tikken (eventueel klompen wisselen) en dan legt nr.2 het parcours af enzovoort. Tot iedereen is geweest. Winnaar is het groepje dat het snelst het parcours heeft afgelegd met het hele groepje.

- De Hoed

Nodig: muziek, hoed

Maak paren van de kinderen (een jongen en een meisje). De jongen van één paar krijgt een hoed. Hij moet deze zo snel mogelijk aan een jongen van een ander paar geven. Als de muziek tussendoor stopt, is het paar dat de hoed heeft af. Als de hoed valt dan is dat paar of allebei (afhankelijk van de situatie) af. Winnaar is het paar dat als laatst overblijft.

3. Muziekinstrumenten maken

7-11 jaar	30-40 min	Knutselen	Onbeperkt	Hele wereld
-----------	-----------	-----------	-----------	-------------

Aan de slag! Met zelfgemaakte muziekinstrumenten wordt zingen en muziek maken nog meer een beleving! De voorbeelden zijn gemaakt met gemakkelijk beschikbare materialen, zonder veel kosten.

- Trommel

Nodig: Een plastic potje, aluminiumfolie, verf of stickers, stof, elastiekjes

Uitleg: Voor de trommel wordt eerst een cirkel uit het stof geknipt die 5 cm groter is dan de rand van de pot. Dan worden vier van deze cirkels uit het aluminiumfolie geknipt. De foliecirkels worden op de bovenkant van de pot gelegd en het elastiekje eromheen. Als het potje versiert is kan de stof eroverheen, ook weer met een elastiekje.

- Mini-bongo:

Nodig: Bakpapier en een plastic potje met deksel. Voor de versiering: stof en stukjes plastic

Uitleg: Potje versieren, bv verven met mengsel van waterverf en afwasmiddel. Het deksel op het bakpapier leggen en een cirkel tekenen die 5 cm groter is, uitknippen en ook van stof een zelfde formaat knippen. Het bakpapier op het plastic potje leggen. Vervolgens enkele stukjes plastic (bv platte kraaltjes) op het bakpapier legen. Dan het deksel op het potjes drukken. En het stukje stof met een elastiekje daar weer overheen.

- Andere knutseltips zijn: castagnetten maken, (hiervoor heb je schellen nodig), een windorgel, hiervoor heb je belletjes en metalen pijpjes nodig.

4. Samen muziek maken

7-15 jaar	20 minuten	Zingen	6-12 personen	Nederland
-----------	------------	--------	---------------	-----------

Voor een kleine groep kinderen is het volgende een leuk spel:

Een liedje wordt in een aantal fragmenten uiteen gehaald. Elk fragment is voor een ander kind. Als ieder een fragment heeft beginnen ze allemaal door elkaar te lopen. Een kind dat buiten stond, wordt naar binnen gehaald en op dat moment beginnen de kinderen hun eigen fragment te zingen en dat steeds te herhalen, ondertussen door elkaar lopend. De buitenstaander moet proberen vast te stellen om welk liedje het gaat en vervolgens de kinderen in de juiste volgorde van het liedje op een rij te zetten. Als de rij compleet is stoppen ze met door elkaar zingen en zingt om de beurt ieder z'n eigen fragment. Klopt het lied?

Als het goed lukt probeer dan ook eens een (simpel) buitenlands liedje.

5. Volksliederen

11-18 jaar	30-40 min.	Geluidenspel	Onbeperkt	Hele wereld
------------	------------	--------------	-----------	-------------

Nodig: cd-speler, vlaggen van landen, volksliederen (inclusief Nederlandse vertaling): downloaden van internet of via bibliotheek

Uitleg: Bij dit spel is het de bedoeling dat de kinderen het juiste volkslied bij het juiste land zoeken. Aan de muur hangen zes vlaggen (getekend, geschilderd of iets dergelijks) van zes landen uit de zes continenten, met daaronder de naam van het land. De kinderen, opgedeeld in groepjes, krijgen de teksten van de volksliederen (inclusief vertaling) uitgereikt. Vervolgens laat de leiding één voor één de volksliederen horen. Na elk lied mogen de kinderen alvast op de tekst van het lied schrijven bij welk land zij denken dat het volkslied hoort. Nadat alle zes de liedjes beluisterd zijn, hangt elk groepje de papieren, voorzien van de namen van de groepsleden, bij het (in hun ogen) juiste land. Het groepje met de meeste goede antwoorden wint! Laat de kinderen ook uitleggen waarom zij denken dat een bepaald lied bij een bepaald land hoort.

Een paar tips:

- Laat niet altijd het hele volkslied horen, dit gaat soms vervelen.
- Zoek een paar coupletten uit die tot de verbeelding spreken. Soms zijn de volksliederen immers erg lang.
- Kies volksliederen waaruit je uit de tekst zou kunnen opmaken over welk land of wat voor soort land het gaat.
- Verwijder de passages in de liedjes of in de titel waaruit wel heel duidelijk blijkt over welk land het gaat, anders wordt het wel erg makkelijk voor de kinderen.

Voorbeelden van volksliederen + vindplaats teksten en eventueel Nederlandse vertalingen:

- İstiklâl Marşı (Turkije, Europa):
http://nl.wikipedia.org/wiki/%C4%B0stikl%C3%A2l_Mar%C5%9F%C4%B1
- Allah peliharakan Sultan (Brunei, Azië)
http://nl.wikisource.org/wiki/Allah_peliharakan_Sultan
- God Bless Fiji (Fiji, Oceanië)
http://nl.wikipedia.org/wiki/God_Bless_Fiji
- Pátria Amada (Mozambique, Afrika)
http://nl.wikipedia.org/wiki/P%C3%A1tria_Amada

- Salve a ti (Nicaragua, Zuid-Amerika)
http://nl.wikipedia.org/wiki/Salve_a_ti,_Nicaragua
- O Canada (Canada, Noord-Amerika)
http://nl.wikipedia.org/wiki/O_Canada

6. Wereldjamboreeliedjes

11-18 jaar	15 min.	Zingen	Onbeperkt	Hele wereld
------------	---------	--------	-----------	-------------

Ieder van de 21 Wereld Jamborees, tot nu toe gehouden, had zijn eigen speciaal voor die gelegenheid gemaakt lied. Vele zijn in de vergetelheid geraakt. Er zijn twee uitzonderingen die een grote impact hadden en waarvan in ieder geval het refrein lange tijd bekend is gebleven en zelfs nu nog wel worden gehoord.

De ene uitzondering is 'March, march, march' geschreven door en met muziek van Ralph Reader voor de 9^e Wereld Jamboree in 1957 gehouden in Sutton Coldfield in Engeland.

De 5^e Wereld Jamboree werd in 1937 gehouden in Vogelenzang in Nederland. Jan Schaap schreef de Nederlandse tekst en muziek voor het ander Jamboreelied dat nog een lange tijd bekend is gebleven. Vooral het refrein sloeg aan.

*In negen-tien- drie-zeven,
Dan zal je wat beleven,
Dan komt de Jamboree in Nederland.
Dan staat in alle landen,
Van alle ras en standen,
De jeugd van blank en bruin hier hand in hand.
Dan zingen Scouts uit Labrador, Japan en Alkmaar,
Op 't Nederlandse grondgebied heel vrolijk met elkaar:
Jamboree, Jamboree, J.a.m.b.o.r.e.e, Jamboree, ree, ree,
Jamboree, Jamboree, wij zijn Verkenners van B.P.*

*In de Engelse en Franse teksten luidde de laatste regel:
'We are the Scouts of Chief B-P' en 'Nous sommes les Scouts du
Chef B-P.'*

*De schotten dragen rokken,
De Polen wandelstokken,
Hongaren hebben pluimen op hun hoed.
Amerika een rijbroek,
Brits - Indië een hoofddoek,*

*De Zweden staan die witte mutsen goed.
Maar allen dragen in hun hart het grote ideaal,
Dat niet afhank'lijk is van ras, van land of stand of taal.*

<http://www.kelpin.nl/fred/artikelen/jamboreelied1937.wma>

voor de muziek van het Jamboreelied van 1937 o.l.v Henri Zeldenrust.

7. Moderne dansen

11- 18 jaar	30 min.	Dansen	6 – 30 personen	Nederland
-------------	---------	--------	-----------------	-----------

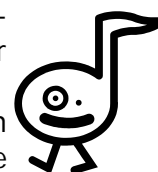
- Line-dance: De line-dancers die we nu kennen, hebben als basis de oude 'contra-dansen'. In de 19de eeuw dansten ze op 2 evenwijdige rijen, deden hun dans in de lengte richting van de rij, en op het einde sloten ze terug aan op hun respectievelijke rij, en het volgende koppel begon te dansen. Een goed voorbeeld hiervan is The Stroll, circa 1940. Dit zien we zelfs terug in de film Grease met John Travolta (jaren 70)
- Jumpstyle: is een substijl in de elektronische dansmuziek, die zich kenmerkt door de focus op de (harde) bas. Het jumpgenre is ontstaan uit de oldschool en hardcore van begin jaren '90. Er werden toen al platen gemaakt die men nu zou kunnen omschrijven als Jump, maar een aparte stijl was Jump toen nog niet.
- De hedendaagse Jump samen met de dans is ontstaan in Vlaanderen eind jaren '90. Eind 2004 kwam Jump ook in Nederland langzaam op. Doordat in Nederland het sterk verwante muziekgenre hardstyle populair was, werd Jump in Nederland Jumpstyle genoemd.

8. Een liedje maken

11 jaar e.o.	60 min.	Schrijven, zingen	2-12 pers.	Nederland
--------------	---------	-------------------	------------	-----------

Een eigen lied maakt het nog leuker om met elkaar te zingen. Hoe kun je dat nou aanpakken? Een aantal aanwijzingen:

- Oud in een nieuw jasje steken. Bekende liedjes die iedereen graag zingt geef je een nieuwe tekst. Dit kun je ook doen met de tune van een tv-programma. Denk met elkaar na over de onderwerpen waarover je wilt zingen. Schrijf bijvoorbeeld over je groep of over spoken, het zomerkamp of vakantie.
- Kies voor een vorm waarin ieder groepslid aan bod komt en inbreng heeft. Bijvoorbeeld door een spel te spelen waarin je ideeën aan elkaar breid.

- Van een gedicht of rijmpje kun je ook een liedje maken. Als je goed naar de woorden luistert hoor je de melodie al bijna!

Voor het samen muziek maken en zingen geldt dat het leuk is om op te nemen. Zet alle (zelfgemaakte) liedjes en muziek op een cd en geeft het de kinderen cadeau na afloop van de (serie van) opkomsten.

9. Workshop

11 jaar e.o.	2 uur	Dansen	6 pers. en meer	Hele wereld
---------------------	--------------	---------------	------------------------	--------------------

Veel groepen gebruiken een land als kamphema. Om de sfeer van je kamp nog meer in het thema van dat land te krijgen is het volgen van een dansworkshop met je hele speltak een uitdagend idee.

De groep is niet alleen actief bezig, maar de muziek (in thema) verhoogt de sfeer ook.

Kijk rond binnen je eigen groep en vraag of er ouders, leidinggevenden, stamleden of bestuursleden zijn die een workshop kunnen geven over een bepaald soort dans. Denk hierbij aan buikdansen, stijldansen of volksdansen. Bespreek met degene die de workshop geeft wat de mogelijkheden van de leden van je speltak zijn. Als je je eigen kennis van je groep bundelt met de kennis van de workshopinstructeur kun je vast een leuke en uitdagende activiteit in elkaar zetten.

10. Stijldansen

15 jaar e.o.	60 minuten	Dansen	4 – 24 pers.	Hele wereld
---------------------	-------------------	---------------	---------------------	--------------------

Stijldansen: is een sport of ontspanning waarin volgens tamelijk strakke regels in paren bij een stijl behorende figuren gedanst worden, op de specifiek daarbij behorende muziek.

De dansstijlen worden binnen het stijldansen verdeeld in de ballroom- (ook wel standaard) en Latijns-Amerikaanse dansen:

- De Engelse wals, tango, quickstep, slowfox en Weense wals worden onder de ballroomdansen gerekend.
- De chachacha, rumba, samba, paso doble en jive vallen onder de Latijns-Amerikaanse dansen.

Stijldansen wordt ook internationaal als danssport in wedstrijdverband gedanst in drie categorieën: Ballroom (Standard), Latijns-Amerikaanse dans (Latin) en Ten Dance. Het kampioenschap Ten Dance bestaat uit de samenvoeging van vijf standaarddansen en de vijf Latijns-Amerikaanse dansen.